22 Οκτωβρίου 2022

Ἡ διάσπαση τῆς ἁμαρτίας (Λουκ. η΄ 26-39) (Καραγιάννης Νικάνωρ Ἀρχιμανδρίτης)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία

Τὴ μανία ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τῶν δαιμονικῶν δυνάμεων περιγράφει μὲ μελανὰ χρώματα τὸ περιστατικὸ τοῦ δαιμονισμένου τῶν Γαδαρινῶν. Αὐτὴ ἡ μανία ἀποτυπώνεται στὴ δύναμη τοῦ κακοῦ, ποὺ μὲ τὶς πολλὲς καὶ ποικίλες μορφὲς του μᾶς ταλαιπωρεῖ, μᾶς βασανίζει καί, κάποτε, μᾶς δυναστεύει κυριολεκτικά. Σήμερα θὰ σταθοῦμε σὲ ἕνα χαρακτηριστικό, ἀλλὰ καὶ τραγικὸ σύμπτωμά του, τὸ διχασμὸ ποὺ προκαλεῖ ἡ ἁμαρτία.

Ἐσωτερικὴ διάσπαση: δαιμονικὸ σύμπτωμα τῆς ἁμαρτίας

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ δαιμονοπληξία, ὅπως ὅλες οἱ ψυχικὲς καὶ σωματικὲς ἀσθένειες, συνδέεται μὲ τὴν πραγματικότητα τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς παρουσίας τοῦ κακοῦ καὶ τῆς φθορᾶς στὸν κόσμο. Στὸ ἐπεισόδιο τοῦ δαιμονισμένου τῶν Γαδαρινῶν φαίνεται ἡ κυριαρχία τοῦ διαβόλου, ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ἀνθρώπινη δυστυχία καὶ διάλυση. Πρόκειται γιὰ μιὰ κατάσταση στὴν ὁποία μία ἐχθρικὴ δύναμη πρὸς τὸν ἄνθρωπο δηλητηριάζει τὴ ζωή του, μηχανεύεται τεχνάσματα καὶ μεθόδους ποὺ τὸν καταστρέφουν καὶ τὸν ὁδηγοῦν σὲ ἀδιέξοδο καὶ ἀπόγνωση. «Τί σοὶ ὄνομα ἐστίν; Ὁ

δὲ εἶπε: Λεγεών». Ὁ δαιμονισμένος ἦταν κατοικητήριο πολλῶν δαιμόνων. Ἐδῶ βλέπουμε καθαρὰ τὴ διασπαση τῆς προσωπικότητας τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου, γιὰ τὴν ὁποία γίνεται τόσος πολὺς λόγος στὶς μέρες μας.

Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας δίνει τὴ δική της ἀπάντηση καὶ ἑρμηνεύει αὐτὸ τὸ φαινόμενο μέσα ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τὴν προοπτική τῆς ἀλήθειας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ πτώση στὴν ἁμαρτία φέρνει τὴν ἐσωτερικὴ διάσπαση στὸν ἄνθρωπο καὶ προξενεῖ τὴ διαίρεση, τὸ διχασμό. Ὁ Θεὸς ἑνώνει, ἐνῶ ὁ διάβολος διαιρεῖ. Ὁ Θεὸς δημιουργεῖ τὸν ἄνθρωπο ὡς ἑνοποιημένη ψυχοσωματικὴ προσωπικὴ ὕπαρξη, ἐνῶ ὁ διάβολος τὸν τεμαχίζει καὶ τὸν θρυμματίζει σὲ ἀπρόσωπη μάζα. Αὐτὸ ἐπιβεβαιώνουν οἱ ἐγωπαθεῖς προτιμήσεις καὶ οἱ ἀλλοπρόσαλλες συμπεριφορὲς τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸν Θεό, τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, νεκρώνει τὶς ἐσωτερικὲς καὶ πνευματικὲς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν ἀποξενώνει ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ τὸν συνάνθρωπό του. Κέντρο τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἀναζητήσεών του γίνεται πλέον ὁ ἑαυτός του καὶ ἐγωκεντρισμό του. Χάνοντας τὴν ἀναφορὰ στὸν Θεό, ὑποτάσσεται ἀναπόφευκτα στὸ νόμο τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου. Ἡ προσωπικότητά του διασπᾶται ἀπὸ τὰ ἀλληλοσυγκρουόμενα ἐνδιαφέροντα καὶ τὶς εὐμετάβλητες προτιμήσεις του σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε ἡ ἀνθρώπινη καρδιά, τὸ κέντρο τῆς ὕπαρξή του, νὰ χάνει τὴν ἰσσοροπία καὶ τὴν ἁρμονία της ἀπὸ ἕνα πλῆθος δυνάμεων. Ποικίλα καὶ συμφέροντα, ρόλοι καὶ συμπεριφορὲς ἀσύνδετες μεταξύ τους, διαιροῦν τὸν ἐσωτερικό του κόσμο καὶ τὸν μετατρέπουν σὲ μιὰ κατακερματισμένη καὶ χαώδη κατάσταση. Ἕνας ἄνθρωπος διχασμένος ἐσωτερικὰ καὶ ἀπομονωμένος ἐξωτερικὰ δὲν μπορεῖ νὰ νιώθει καὶ νὰ εἶναι λυτρωμένος.

Ἡ ἀντίδραση τῶν κατοίκων στὴν θεραπεία τοῦ δαιμονισμένου

Ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ ἐνόχλησε τοῦ κατοίκους τῆς περιοχῆς τῶν Γαδαρηνῶν. Τυφλωμένοι καὶ ἀπορροφημένοι ἀπὸ τὸ ὑλικὸ κέρδος δὲν διέκριναν τὸ νόημα τῆς θαυματουργικῆς θεραπείας τοῦ δαιμονισμένου. Δὲν τοὺς ἔλεγξε ἡ συνείδηση γιὰ τὸ παράνομο ἐμπόριο τῶν χοίρων ποὺ ἔκαναν, παρὰ τὴν ἀπαγορεύση τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Ζημιωμένοι ἀπὸ τὰ συμφέροντά τους, διώχουν τὸν Χριστὸ ἀπὸ τὴν περιοχή τους. Σκεπτόνται ἐγκεφαλικὰ καὶ συμφεροντολογικά. Ὅ,τι δὲν ἐξυπηρετεῖ τὰ σχέδια καὶ τὶς ἐπιδιώξεις τους τὸ παραμερίζουν καὶ τὸ πολεμοῦν, ὄχι μόνο ὡς ἀνεπιθύμητο, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπικίνδυνο. Μένουν στὴν ἐπιφάνεια καὶ χάνουν τὴν οὐσία. Ἀναρίθμητοι ἄνθρωποι σήμερα ἀκολουθοῦν τὴν ἴδια τακτική. Διώχνουν τὸν Χριστὸ ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς ζωῆς τους καὶ τὸ ἔδαφος τῆς ψυχῆς τους. Καὶ ἐδῶ ὁ φαῦλος κύκλος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἐσωτερικῆς διάσπασης βιώνεται μὲ ἰδιαίτερα σκληρὸ τρόπο. Ἡ μαζοποίηση καὶ ἡ ἀπώλεια τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου στὴν σύγχρονη κοινωνία εἶναι κραυγαλέα. Ὁ διασπασμένος ἐσωτερικὰ ἄθρωπος ἔχει, φυσικά, καὶ διχασμένες λειτουργίες. Ἄλλα θέλει, ἄλλα λέει καὶ ἄλλα κάνει. Τὸ

σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ δὲν συνεργάζονται ἁρμονικὰ μεταξύ τους. Γίνονται ἀντίπαλα καὶ ἀνταγωνιστικά.

Ἀγαπητοί ἀδελφοί, ὁ θεραπευμένος τῆς περικοπῆς, ἀπελευθερωμένος ἀπὸ ὅ,τι μέχρι τότε τὸν βασάνιζε, ἐπιθυμεῖ νὰ μείνει κοντὰ στὸν Χριστό. Βίωσε τὴν ἀγάπη καὶ τὴ χαρή Του, ποὺ ἐνοποίησε τὴν κομματιασμένη ἀπὸ τοὺς δαίνομες ὕπαρξή του. Οἱ κάτοικοι τῶν Γαδαρηνῶν διώχνουν τὸν Χριστό. Διχασμένοι ἐσωτερικά, χωρὶς βέβαια νὰ τὸ καταλαβαίνουν, βλέπουν καὶ αἰσθάνονται τὴν δύναμη τοῦ Χριστοῦ, ὄχι ὅμως καὶ τὴν ἀγάπη Του. Δὲν θέλουν νὰ δοῦν τὴν ζωὴ τους πέρα ἀπὸ τὴν καθημερινότητα, μέσα σὲ μιὰ ἄλλη προοπτική. Δύο διαφορετικὲς ἐπιλογὲς τῆς ἀνθρώπνης ἐλευθερίας. Ἡ μία σώζει καὶ ἡ ἄλλη καταστρέφει. Ἐμεῖς ποιά, ἄραγε, προτιμοῦμε;

Πηγή: agiazoni.gr